

Bildande av naturreservatet Naddennäset i Surahammars kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Naddennäset.

För att tillgodose och uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Reservatsföreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård (bilaga 2).

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. avverka skog, gallra, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada vegetationen,
2. ta bort eller upparbeta döda eller döende träd och vindfällan,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden (t.ex. att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, borra, skyddsdikey, nydika, rensa dike, utfylla, tippa, ordna upplag, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning),
4. anlägga väg, stig, led, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
5. uppföra ny byggnad eller annan anläggning (t.ex. ekonomibyggnad, bostadshus, vindkraftverk, jaktorn, mast, hamn, brygga, bro, spång, mark- eller luftledning, stängsel, eller annan hägnad)
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringssämnen,
7. inplantera djur- eller växtarter eller utfodra vilt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser i terrängen samt utplacering av informationstavlor,
2. Utföra följande åtgärder i naturvårdssyfte:
 - fälla, ringbarka, röja eller vidta motsvarande åtgärd som syftar till att skada eller döda träd för att tillskapa död ved, gynna andra träd eller skyddsvärda arter samt att vid enstaka tillfällen köra ut de fällda träden,
 - markberedning av olika slag samt slätter,
3. åtgärder i syfte att bekämpa invasiva och/eller introducerade djur- och växtarter,
4. uppförande och underhåll av anordningar och anläggningar för allmänhetens friluftsliv såsom parkeringsplats vandringsled, vindskydd, etc.,
5. nödvändiga åtgärder i samband med rivning av befintlig kolugn och uppstädning av närområdet kring byggnaden,
6. dokumentation och uppföljande undersökningar av markförhållanden, flora och fauna.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fasta naturföremål såsom berghällar och block,
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, samt skada vegetationen i övrigt t.ex. genom att insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för matsvamp och bär för husbehov,
3. ankra, förtöja eller dra upp båt, kanot eller dylikt i mer än två, på varandra följande, nätter,
4. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur,
5. sätta upp tavla, skylt, affisch, markering eller permanent snitsla spår.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för:

- 1 förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som har stöd av B-föreskrifterna, överensstämmer med skötselinriktningen som redovisas i bilaga 1.1 och preciseras av vid var tid fastställd skötselplan,
- 2 nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
- 3 att nödvändiga åtgärder vidtas i samband med rivning av befintlig kolugn och uppstädning av närområdet kring byggnaden (exempelvis anläggande av tillfällig tillfartsväg, grävning, schaktning, trädfällning, m.m.),

- 4 bekämpning av invasiva och/eller introducerad djur- och växtarter förutsatt att åtgärderna kan vidtas utan nämnvärd påverkan på reservatets bevarandevärden,
- 5 rensning av diket som mynnar i Sågviken i den del där reservatsgränsen, vilken överensstämmer med fastighetsgränsen, löper i dikesmitt,
- 6 inventeringar och vetenskapliga undersökningar som syftar, eller bidrar, till att öka kunskapen om områdets biologiska värden. För sådana aktiviteter krävs Länsstyrelsens skriftliga godkännande,
- 7 jakt enligt jaktlagstiftningen samt att i samband med jakt på ett varsamt sätt framföra motordrivet mindre fordon i terrängen för uttransport av fällt klövvilt. Försiktig röjning av enstaka sikt- och skjutgator i anslutning till av Länsstyrelsen skriftligen godkända jaktpass.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Naddennäset
NVR-id	2044808
Län	Västmanland
Kommun	Surahammar
Lägesbeskrivning	ca 2 km nordväst om Ramnäs centrum
Koordinat:	565460, 6628570 (Sweref 99 TM) 1520270, 6630060 (RT 90 25 gon V)
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Ungefärlig areal:	123 ha, varav produktiv skogsmark 99 ha (KNAS)

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara de förekommande naturtyper och speciella miljöförhållanden som präglar området och skapar förutsättningar för dess stora mångfald av miljöer och arter,
- gynna de ovanliga och hotade arter som förekommer i området och förbättra deras möjligheter att långsiktigt fortleva i området i livskraftiga populationer,
- bidra till bevarandet av de höga biologiska värden som är knutna till äldre naturskogsartade barr-, bland- och lövskogar på landskapsnivå,
- bevara och utveckla ett biologiskt intressant och naturskönt skogsområde som kan vara ett attraktivt utflyktsmål för såväl närboende som mer långväga besökare.

Syftet ska nås genom att:

- huvuddelen av området får möjlighet att utvecklas fritt,
- det i delar av området vidtas åtgärder för att gynna lövträd, främst asp, och öka variationen i trädskiktet,
- stigar och anläggningar för friluftslivet anläggs och underhålls.

Beskrivning av området

Naturreseptatet breder ut sig över det näs som ramas in av sjöarna Stora och Lilla Nadden samt Kolbäcksån/Strömsholm kanal. Terrängen är i huvudsak flack, och över stora områden låglänt, men bryts av några nord-sydligt orienterade moränåsar och en mer utpräglad bergsrygg, Hillersberget.

Området är till största delen skogbeklätt men här finns också några öppna kärr och en liten mosse. Skogarna är varierade och mångformiga och präglas av friska grandominerade barrskogar, asprika blandskogsbestånd och al- och björkdominerade sumpskogar.

De äldsta skogarna, som till största delen utgörs av grandominerade blandskogar, återfinns på Näsens yttre delar och kring Hillersberget. Här har skogen fått stå orörd under lång tid och har idag ett stort inslag av gamla träd, död ved och sällsynta arter. Insprängda i gammelskogen och i ett stråk söder om Hillersberget finns några områden med ett stort inslag av äldre asp. I övrigt är lövinslaget i området i första hand knutet till de vidsträckta stråk med al- och björksumpskog som präglar områdets låglänta marker. Centralt i området finns områden med yngre planterad granskog. Här är skogen bitvis tät och svårframkomlig till skillnad från de äldre barr- och blandskogarna vilka i regel är mycket lättframkomliga och med sina böljande mosstäcken och imponerande träd inbjuder till strövtåg.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Områdets förhållandevis orörda äldre grandominerade barrblandskogsbestånd, lövrika barrskogar och triviallövskogsbestånd har ett synnerligen stort bevarandevärde. Bevarandet av dessa skogar, med ingående arter och miljöer, är av stor betydelse för förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden i närområdet och i landskapet. Motsvarande områden, i den utsträckning de överhuvudtaget förekommer, är extremt ovanliga och utgör ett alltmer sällsynt inslag i det mellansvenska skogslandskapet.

Bland bevarandevärdena i området utmärker sig särskilt värden knutna till äldre grandominerad barrskog och asprika skogar. Här förekommer en rad exklusiva arter som är beroende av stabila miljöförhållanden, gamla träd och stora mängder död ved. Även i en jämförelse med andra områden som prioriteras för områdesskydd utmärker sig Naddennäset som artrikt vad gäller förekomsten av naturvårdsintressanta arter. Här har drygt 30 olika arter från ett flertal olika artgrupper noterats som är upptagna på den nationella rödlistan över hotade arter.

Förutsättningen för att området och dess bevarandevärden ska bestå eller öka är att områdets naturmiljöer får förbli ostörda alternativt sköts på ett sådant sätt att naturvärdenas långsiktiga utveckling premieras. Därför införs föreskrifter mot skogsbruk, exploateringsåtgärder och ingrepp som leder till förändrad topografi och hydrologi. Skötselåtgärder som syftar till att öka naturvärdena i områdets yngre barrskogar samt åtgärder för att bibehålla lövdominansen i enstaka områden får genomföras i den mån detta inte kommer i konflikt med andra naturvärden.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet är ett led i uppfyllandet av miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv om vilka Sveriges riksdag har beslutat.

Riksintresse för friluftsliv

Stränderna i området ingår i riksintresseområdet ”Strömsholms kanal, Kolbäcksån”. Intresseaspekterna för riksintresseområdet är båtsport, kanoting, fritidsfiske och natur- och kulturstudier. Förutsättningar för att områdets friluftslivsvärden skall bestå är bl.a. att värdefulla natur- och kulturmiljöer längs kanalen och ån bibehålls och att naturvårds- och friluftslivshänsyn visas i skogsbruket längs med vattendraget. Inrättandet av naturreservatet ligger därmed helt i linje med riksintressets intentioner.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska balken tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Länsstyrelsen har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att Naddennäset, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas. Området ska skyddas genom en naturreservatsbildning med föreskrifter mot bland annat produktionsinriktat skogsbruk och diverse exploateringsåtgärder vilka bedöms kunna hota områdets prioriterade bevarandevärden.

Intresseprövning

Bildandet av naturreservatet är en del av genomförandet av den nationella miljöpolitiken, EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Lagstiftningen medger möjlighet att tillvarata angelägna allmänna naturvårdsintressen, bl.a. genom naturreservatsbildning.

Att bevara det här berörda området, med ingående arter och miljöer, utgör ett angeläget allmänt intresse som motiverar en inskränkning i den enskildes förfoganderätt. Länsstyrelsen har, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

De föreskrifter som omfattas av kravet på konsekvensutredning, ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken, har bedömts få så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att Länsstyrelsen, i enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredningar vid regelgivning, bedömt att det saknats skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Ärendets handläggning

Ideella krafter från lokala naturvårdsorganisationer uppmärksammade tidigt att vissa skogsbestånd i området var naturvårdsintressanta. I samförstånd med dåvarande markägare undantogs vissa skogsbestånd från avverkning. I början av 2000-talet uppmärksammades Länsstyrelsen på områdets värden. I samband med detta kom Länsstyrelsen och den tidigare markägaren överens om att delar av Näset skulle undantas från avverkning för att möjliggöra en framtida reservatsbildning.

I juni 2014 slutfördes en större markbytesaffär mellan Naturvårdsverket och Bergvik skog AB vari Naddennäset ingick. I dag äger Naturvårdsverket området.

Synpunkter på områdets avgränsning och skötsel har inhämtats från tidigare markägare samt några av de personer som är hemmahörande i kommunen och som känner områdets naturvärden väl.

Samråd

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skett med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, samt enligt 25 § nämnda förordning med Surahammars kommun.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har förelagt att enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet Naddennäset.

Inkomna remissyttranden

Några förslag till förändringar eller justeringar har inte inkommit. Flera instanser har inkommit med svar i linje med att de tillstyrker reservatsbildningen och inte har något ytterligare att erinra eller tillägga, bl.a. Surahammars kommun och Jägarförbundet.

Upplysningar

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Dispens från föreskrifterna mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Kulturmiljövärden

Enligt 2 kap kulturmiljölagen (1998:950) krävs tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Regelverket gäller även okända fornlämningar. Hänsyn är även påkallad enligt 30 § skogsvårdslagen.

Ersättningstalan

I det fall överenskommelse med sakägare om ersättning inte träffats vid tidpunkten för detta beslut fortsätter förhandlingen om ersättning, dock längst ett år efter att beslutet vunnit laga kraft. Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, ska sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan hos mark- och miljödomstolen, som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan ska enligt 31 kap. 13 § miljöbalken väckas inom ett år från det att detta beslut har vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslut om kungörelsedelgivning, se bilaga 3.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 4. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd. C, vilka gäller omedelbart.

I detta ärende, där landshövding Minoo Akhtarzand beslutat har naturvårdshandläggare Mårten Berglind varit föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även naturvårdsdirektör Anna Fridén, chefsjurist Caroline Wall samt antikvarie Anna Onsten-Molander deltagit.

Minoo Akhtarzand

Mårten Berglind

Bilagor

1. Beslutskarta
 - 1.1 Karta som anger skötselriktning
2. Skötselplan
 - 2.1 Skötselplanekarta
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar (formulär nr.11)